

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-07-29 Nr. 429-169
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) interesams atstovaujančios Y. Y. (toliau – pareiškėjos atstovė) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė Transporto priemonių draudimo sutartį (draudimo liudijimas Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – KASKO draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su automobiliu VW PASSAT (valst. Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – automobilis VW). Draudimo laikotarpis – nuo 2024 m. lapkričio 20 d. iki 2025 m. lapkričio 19 d.

2025 m. kovo 12 d. draudikas gavo pranešimą apie tai, jog 2025 m. kovo 7 d. apie 22.20 val. (duomenys neskelbtini) sankryžoje pareiškėjos automobilis VW, vairuojamas Z. Z., susidūrė su priešpriešais važiuosiu ir pagrindiniu keliu sukusiu į kairę automobiliu FORD C-MAX (valst. Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – automobilis FORD) (toliau – Įvykis). Įvykio metu Automobiliams VW ir FORD apgadintos priekinės dalys.

Įvykio dalyviai sutarė dėl jo aplinkybių, Įvykio metu nebuvo sužalotų žmonių, todėl buvo užpildyta eismo įvykio deklaracija. Atsakomybę dėl Įvykio prisiėmė automobilio VW vairuotojas (išvažiavo iš šalutinio kelio).

Draudikas atliko Įvykio žalos bylos administravimo veiksmus. Jų metu, kilus abejonėms dėl Įvykio aplinkybių ir jų pagrįstumo, atlikus ekspertinį tyrimą, draudikas nustatė, kad automobiliai VW ir FORD buvo sugadinti ne vairuotojų nurodomomis natūraliai susiklosčiusiomis, bet kitomis aplinkybėmis.

2025 m. balandžio 14 d. draudikas, įvertinęs ekspertinio tyrimo duomenis, žalos administravimo metu gautus abiejų automobilių vairuotojų paaiškinimus, automobilių sugadinimus, atlikęs Įvykio vietos apžiūrą, nuskaityęs automobilių kompiuterius, kuriuose užfiksuoti kaupiami duomenys apie automobilių greičius iki eismo įvykio, atlikęs Įvykio mechanizmo įvertinimą, Įvykio modeliavimo tyrimą, priėmė sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

2025 m. balandžio 29 d. pareiškėjos atstovė draudikui pateikė pretenziją, kurioje nurodė, kad pareiškėja nesutinka su draudiko sprendimu ir reikalauja Įvykį pripažinti draudžiamuoju. Pareiškėjos atstovė pretenzijoje nurodė, kad draudiko sprendimas yra nepagrįstas, draudikas nepateikė jokių įrodymų, kurie patvirtintų draudiko teisę nemokėti draudimo išmokos.

2025 m. gegužės 8 d. draudikas, susipažinęs su pretenzija, dar kartą peržiūrėjo žalos administravimo metu surinktus duomenis ir informavo pareiškėjos atstovę, jog jokio pagrindo keisti savo sprendimo nenustatė.

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimu ir kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą. Kreipimesi prašoma įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir atlyginti pareiškėjai Įvykio metu automobiliui VW padarytą žalą.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas pakartojo atsakyme į pretenziją išdėstytus argumentus ir aplinkybes ir prašė pareiškėjos reikalavimą laikyti nepagrįstu.

¹ Galiojančių nuo 2024 m. balandžio 4 d. (2024 m. kovo 5 d. redakcija).

Draudikas akcentavo, kad pagal Taisyklių 21.17 papunktį nedraudžiamaisiais įvykiais, už kuriuos draudikas nemoka draudimo išmokos, laikomi tokie įvykiai, kai draudėjas arba su draudėju susijęs asmuo, siekdamas gauti išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius. Tai reiškia, kad draudikui pakanka įrodyti, jog jam pateikta tikrovės neatitinkanti informacija apie eismo įvykį (įrodinėjimo dalykas), kad įvykis būtų laikomas nedraudžiamuoju.

Eksperimentinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad automobiliai VW ir FORD buvo sugadinti ne vairuotojų nurodomomis natūraliai susiklosčiusiomis, bet kitomis aplinkybėmis. Draudiko teigimu, jis neturi pareigos įrodyti asmenų išankstinio susitarimo, kaltės (tyčios formos), visų tikrųjų įvykio aplinkybių. Draudikas atkreipė dėmesį, kad teismų praktikoje pabrėžiama, jog draudėjo pateikta draudikui neteisinga, klaidinanti informacija apie įvykio aplinkybes gali lemti draudiko sprendimą nemokėti draudimo išmokos. Vien tai, jog sugadinimai susidarė ginčo transporto priemonių tarpusavio kontakto metu, nesuponuoja išvados, kad kita pateikta informacija yra teisinga, o įvykis nėra inscenizuotas. Atsižvelgdamas į tai, draudikas prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal draudimo sutartį draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta KASKO draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.² Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį.³ Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.⁴

Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais ir kurie tokiais nelaikytini, taip pat aptariamos draudiko, draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ir nukentėjusio trečiojo asmens teisės ir pareigos, žalos nustatymo tvarka, draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka ir terminai bei kt. (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 92 straipsnis).

Draudimo liudijime nurodyta, kad draudžiamaisiais įvykiais, be kitų atvejų, laikomas apdraustos transporto priemonės sugadinimas ar sunaikinimas dėl eismo įvykio.

Viena vertus, Taisyklių 18 punkte įtvirtinta, kad draudžiamasis įvykis yra apdraustos transporto priemonės sugadinimas, sunaikinimas ar praradimas dėl bet kokių atsitikimų, staiga ir netikėtai kilusių dėl eismo įvykio, ugnies, gamtos jėgų, kitų asmenų piktavališkos veiklos, vagystės (kaip ji apibrėžta Taisyklių 18.5 punkte) ar bet kokių kitų įvykių, išskyrus įvykius, kurie Taisyklėse įvardyti kaip nedraudžiamieji. Taisyklių 18.1 papunktyje nurodyta, kad eismo įvykis – įvykis kelyje, viešojoje arba privačiojoje teritorijoje, kai judant transporto priemonei ar transporto priemonės daliai žūsta ar sužalojama žmonių, sugadinama ar apgadinama bent viena transporto priemonė.

Kita vertus, Taisyklių 21 punkte nustatyta, kad, be kita ko, nedraudžiamuoju įvykiu, už kurį draudikas nemoka draudimo išmokos, laikomas įvykis, jei draudėjas, apdraustasis arba su draudėju ir (ar) apdraustuoju susijęs asmuo, siekdamas gauti išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius (Taisyklių 21.17 papunktis).

Vertinant abiejų šalių pateiktus duomenis, svarbu pažymėti, kad pareiškėjos atstovė kreipimėsi į Lietuvos banką nurodė, jog pareiškėja nesutinka su draudiko priimtu sprendimu įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, kadangi draudiko sprendimas yra nepagrįstas. Pažymėtina, kad pareiškėja jokių objektyvių duomenų ar paaiškinimų, kurie patvirtintų šį teiginį, nepateikė.

Nesutikdamas su pareiškėjos teiginiu, draudikas aiškina nustatęs, jog įvykio modeliavimo rezultatai iš esmės neatitinka vairuotojų nurodomų aplinkybių, todėl darytina išvada, kad įvykis įvyko kitomis, nei teigia pareiškėja, aplinkybėmis. Dėl šios priežasties draudikas mano, kad, vadovaudamasis tarp šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Draudimo sutartinių teisinių santykių srityje suformuotoje kasacinio teismo praktikoje taip pat pabrėžiama, kad skiriamasis draudiko veiklos požymis yra tai, jog jo veikla susijusi su tam tikra rizika, t. y. draudėjas moka draudimo įmokas, o draudikas rizikuoja, nes jis perima iš draudėjo riziką – nuostolių atsiradimo tikimybę ir tam tikro jų dydžio galimybę⁵. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad draudimo sutartis yra fiduciarinė, t. y. grindžiama jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu (lot. *uberrimae fidei*), dėl to draudimo sutarties šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti⁶.

Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo. Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad draudikas privalo ištirti draudžiamąjį įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti reikšmingas aplinkybes ir kad draudimo išmoka turi būti išmokėta per 30 dienų nuo minėtoms aplinkybėms nustatyti reikšmingos informacijos gavimo. Draudėjas draudikui privalo pateikti visą turimą informaciją, kuri yra reikšminga draudžiamąjį įvykio aplinkybėms, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalis).

Iš pateiktų duomenų matyti, kad draudikas, siekdamas pagrįsti teiginį, jog ginčui aktuali situacija atitinka Taisyklių 21.17 papunktyje nurodytą nedraudžiamąjį įvykio sąlygą, dėl kurių draudimo išmoka negali būti mokama, vadovaujasi Žalų teisės ir procesų valdymo skyriaus Žalų tyrimo grupės eksperto O. O. atlikto ekspertinio tyrimo pagrindu parengtos 2025 m. balandžio 14 d. ekspertinės pažymos Nr. 4394402 (toliau – ekspertinė pažyma) duomenimis.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo teismo 2003 m. lapkričio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-1029/2003.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2001 m. birželio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-397/2001; 2008 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-518/2008; kt.

Draudikas paaiškino, kad žalos administravimo metu buvo gauti abiejų vairuotojų paaiškinimai, įvertinti automobilių sugadinimai. Draudikas atliko įvykio vietos apžiūrą, taip pat nuskaitė automobilių kompiuterius, kuriuose užfiksuoti kaupiami duomenys apie automobilių greičius iki eismo įvykio. Draudikas atliko įvykio mechanizmo įvertinimą, eismo įvykio modeliavimo tyrimą.

Ekspertinėje pažymoje nurodyta, kad įvykio medžiagoje užfiksuota, jog įvykio dieną, apie 22.20 val. (duomenys neskelbtini) automobilis VW susidūrė su priešprieša važiuosiu ir pagrindiniu keliu sukusiu į kairę automobiliu FORD.

Automobilio VW vairuotojas telefoninio pokalbio metu nurodė, kad prieš įvykį važiojo (duomenys neskelbtini) gatve, kai jam priešpriešais važiuojęs automobilis FORD staiga pasuko į kairę, dėl ko įvyko susidūrimas. Prieš susidūrimą automobilis VW važiojo apie 40 km/h greičiu, susidūrimo metu galėjo stabdyti. Asfaltas buvo sausas. Prieš įvykį vairuotojas buvo sustojęs parūkyti maždaug 100 – 300 m atstumu nuo susidūrimo vietos (tiksliai nepamena). Automobilio FORD vairuotoja nurodė, kad per sankryžą judėjo apie 40-50 km/h, kitą artėjantį automobilį matė, tačiau nestabdė, nes važiojo pagrindiniu keliu ir nesitikėjo, kad priešais važiuojęs automobilis jos nepraleis. Draudikas Lietuvos bankui pateikė minėtų telefoninių pokalbių įrašus.

Ekspertinėje pažymoje aprašytas, atsižvelgiant į vairuotojų nurodomas aplinkybes, kompiuterine programa „PC-crash 15.0“⁷ sumodeliuotas įvykis. Modeliuojant laikyta, kad automobiliai susidūrimo metu juda minimaliais vairuotojų nurodomais greičiais, automobilis VW – 40 km/h, automobilis FORD – 40 km/h. Atlikus įvykio modeliavimą gauta, kad po susidūrimo vairuotojų nurodomomis aplinkybėmis automobilis VW turėjo sustoti susidūrimo vietoje pasisukęs apie 100 laipsnių kampu pagal laikrodžio rodyklę. Automobilis Ford turėjo sustoti susidūrimo vietoje pasisukęs apie 100 laipsnių kampu prieš laikrodžio rodyklę.

Ekspertinėje pažymoje nustatyta, kad įvykio modeliavimu gautos automobilių padėties iš esmės neatitinka fotografijoje užfiksuotų automobilių faktinių padėčių po įvykio, nes realiai automobiliai sustojo ne susidūrimo vietoje, bet automobiliui VW nubloškus automobilį FORD atgal 3-4 m atstumu, automobilio VW pirminės judėjimo trajektorijos kryptimi.

Ekspertinėje pažymoje grafiškai atvaizduotas automobilių padėčių skirtumas tarp faktiškai užfiksuotų nuotraukose ir gautų modeliuojant pagal vairuotojų nurodomas aplinkybes. Konstatuota, kad automobilio FORD greitis buvo žymiai mažesnis nei automobilio VW. Tai, kad automobilis FORD po smūgio buvo bloškiamas atgal, patvirtina ir kelyje likęs (matomas nuotraukoje) rato slydimo pėdsakas. Labiausiai tikėtina, kad tai automobilio FORD priekinio kairiojo rato pėdsakas.

Taigi, ekspertinio tyrimo rezultatai suteikia pagrindą teigti, kad įvykis įvyko ne eismo dalyvių nurodomomis natūraliai susiklosčiusiomis, bet kitomis aplinkybėmis. Anot eksperto, labiausiai tikėtina, kad automobilis VW, judėdamas apie 40 km/h greičiu, atsitrenkė į sankryžoje stovintį automobilį FORD.

Draudikas atsiliepime paaiškino, kad, vertinant įvykio nuotraukose užfiksuotas automobilių padėtis modeliavimo programa gaunama, jog tokiose padėtyse automobiliai sustoti gali tuo atveju, jei susidūrimo metu automobilis FORD stovi sankryžos viduryje (ten kur prasideda jo slystamas padangos pėdsakas susiformuojantis smūgio metu), o atvažiuojantis automobilis VW ne vengia aiškiai matomos stacionarios kliūties (stabdo, keičia judėjimo trajektoriją), o atsitrenkia tiesiai į ją (automobilį FORD). Tokiu būdu susiformuoja ir padangos pėdsakas, užfiksuotas nuotraukoje.

Ekspertinėje pažymoje daroma išvada: „Padaryto tyrimo rezultatai suteikia pagrindą teigti, kad automobiliai VW PASSAT, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), ir FORD C-MAX, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), buvo sugadinti ne vairuotojų Z. Z. ir A. A. nurodomomis, natūraliai susiklosčiusiomis, aplinkybėmis, bet kitomis aplinkybėmis.“

Draudiko teigimu, atliekant įvykio modeliavimą kompiuterine programa buvo įvertinti visi aktualūs parametrai susiję su nurodomomis aplinkybėmis (temperatūra, kelio dangos būklė, užfiksuotos automobilių padėties po susidūrimo). Esant nedidelei paklaidai, ekspertai protingumo

⁷ „PC-crash“ - speciali programa, skirta eismo įvykio eigai modeliuoti. Ši programa taikoma nuo 1993 metų, jos licencijos nuolat atnaujinamos. Programa turi didelį transporto priemonių duomenų banką, galimybę įvertinti energiją, prarastą automobilių deformacijoms, modeliuoti visą eismo įvykio eigą, t. y. transporto priemonių judėjimą iki susidūrimo, susidūrimo metu ir po susidūrimo iki sustojant. Ši programa naudojama visame pasaulyje, ji plačiai paplitusi ne tik tarp draudimo kompanijų, ją naudoja ir teismo ekspertai.

ribose atsižvelgia į galimus neatitikimus, tačiau šiuo atveju, kaip minėta, gauto modeliavimo rezultatai iš esmės neatitinka vairuotojų nurodomų aplinkybių.

Pareiškėjos atstovė kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjos reikalavimą grindžia Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, pagal kurią vien eismo įvykio dalyvių suklydimas dėl tokių aplinkybių, kaip pvz. transporto priemonių greitis ir pan., nepaneigia draudžiamąjo įvykio fakto ir nesudaro pagrindo tokį įvykį pripažinti nedraudžiamuoju⁸.

Atkreiptinas dėmesys, kad telefoninio pokalbio metu automobilio FORD vairuotoja nurodė nespėjusi stabdyti, o automobilio VW vairuotojas teigė, kad FORD staiga pasuko. Teismų formuojamoje praktikoje konstatuojama, kad stresinėje situacijoje yra galimybė nurodyti savo automobilio greitį su nedidele paklaida, tačiau mažai tikėtina, jog įvykio dalyviai neturi specialių žinių, reikalingų tiksliai kvalifikuoti eismo įvykio aplinkybes, tačiau, draudiko teigimu, tai nepaneigia vidutinių gebėjimų asmens galimybės paaiškinti ir nurodyti esmines eismo įvykio aplinkybes, t. y. eismo įvykio mechanizmą, automobilio judėjimą (judėjo įvykio metu ar stovėjo) ir automobilių padėtis po eismo įvykio⁹.

Dar daugiau – draudikas Lietuvos bankui pateikė automobilių kompiuterių nuskaitymo duomenis, patvirtinančius aplinkybę, kad automobilis FORD iki įvykio stovėjo sankryžoje. Iš pateiktų duomenų matyti, kad įvykio metu automobilio greitis buvo artimas 0 (0,3 km/h) (kai vairuotoja teigė stabdyti nespėjusi). Tuo tarpu automobilio VW nuskaitymo duomenys rodo, kad prieš pat įvykį automobilis buvo sustojęs – 5 s iki įvykio automobilio greitis buvo 0 km/h. Sutiktina su draudiko argumentu, kad ši aplinkybė gali liudyti, jog įvykiui buvo ruošiasi: automobilis VW privažiavęs sankryžą laukė, kol atvažiuos ir reikiamoje vietoje sustos automobilis FORD, o tada pajudėjo, kaip suplanuota, didino greitį ir atsitrenkė į stovintį automobilį FORD.

Atsižvelgiant į tai, sutiktina su draudiko argumentu, kad nagrinėjamu atveju įvykio dalyvių paaiškinimai apie įvykio situaciją (mechanizmą) negali būti vertinami kaip pateisinami objektyviai ir nežymia paklaida, kurios nebūtų galima objektyviai atsiminti ar įvertinti, neturint ekspertinės kompetencijos.

Lietuvos banko nuomone, tiek automobilių kompiuterių nuskaitymo duomenys, tiek eksperto atliktas ekspertinis tyrimas ir jo pagrindu prieita išvada yra pakankami teigti, kad įvykis įvyko kitomis, nei nurodo pareiškėja, aplinkybėmis.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kitiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą¹⁰.

Įvertinus draudiko pasitelkto eksperto nuomonę ir išvadą bei kitus duomenis, pagrindo nesivadovauti ekspertine pažyma nenustatyta. Ekspertinėje pažymoje duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvada neprieštarauja kitiems nustatytiems faktiniams duomenims.

Papildomai draudikas informavo, kad administravo ir kitą žalą dėl šio įvykio. Žala administruota pagal Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo nuostatas dėl įvykio metu sugadinto automobilio FORD. Šioje žaloje priimtas analogiškas sprendimas atsisakyti pripažinti įvykį draudžiamuoju. Draudiko teigimu, šis sprendimas oficialiai nebuvo apskųstas, nors yra išreikštas nesutikimas su sprendimu.

Pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendžiama tikimybės pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja ir jos atstovė nei pretenzijoje draudikui, nei kreipimesi į Lietuvos banką nesirėmė

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017, Vilniaus apygardos teismo 2025 m. balandžio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-29-1097/2025.

⁹ Vilniaus apygardos teismo 2017 m. balandžio 18 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. 2A-367-258/2017 ir kt.

¹⁰ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

jokiais objektyviais įrodymais ar paaiškinimais. Kompleksiškai įvertinus pateiktus duomenis, sutiktina su draudiko išvada, kad įvykis kilo kitomis aplinkybėmis, nei draudikui nurodė pareiškėja.

Kaip minėta anksčiau, draudimo sutarties ypatumai lemia didesnę šios sutarties šalių pareigą bendradarbiauti ir kooperuotis, ypač vykdant sutartį (Civilinio kodekso 6.38 straipsnio 3 dalis). Bendradarbiavimo pareigos nevykdymas gali lemti neigiamų padarinių atsiradimą.

Nurodyta sutarties šalių pareiga turi būti vykdoma sąžiningai. Draudėjo, naudos gavėjo ir (ar) nukentėjusio trečiojo asmens pateikta draudikui neteisinga, klaidinanti informacija apie įvykio aplinkybes gali lemti draudiko, šiam ištyrus visą prieinamą informaciją ir aplinkybes, išvadą dėl pareigos mokėti draudimo išmoką nebuvimo¹¹.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, įvertinus Lietuvos bankui ginčo šalių nurodytų aplinkybių ir pateiktų įrodymų visumą, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, remdamasis Taisyklių 21.17 papunktyje įtvirtinta nedraudžiamojo įvykio sąlyga, atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju ir pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjos reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

¹¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-531-701/2016.